

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 14 grudnia 2016 r.

Druk nr 393

Pan

Stanisław KARCZEWSKI

MARSZAŁEK SENATU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu, my niżej podpisani senatorowie wnosimy o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o ustanowieniu Krzyża Zachodniego.

Do reprezentowania nas w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniamy senatora Jana Żaryna.

W załączeniu przekazujemy projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

(-) Anna Maria Anders
(-) Grzegorz Bierecki
(-) Margareta Budner
(-) Zbigniew Cichoń
(-) Jerzy Czerwiński
(-) Jan Dobrzyński
(-) Arkadiusz Grabowski
(-) Jan Hamerski
(-) Maria Koc
(-) Stanisław Kogut
(-) Waldemar Kraska
(-) Józef Łyczak
(-) Marek Martynowski
(-) Łukasz Mikołajczyk

(-) Krzysztof Mróz
(-) Bogusława Orzechowska
(-) Andrzej Pająk
(-) Grzegorz Peczkis
(-) Michał Potoczny
(-) Jarosław Rusiecki
(-) Janina Sagatowska
(-) Michał Seweryński
(-) Krzysztof Słoń
(-) Andrzej Stanisławek
(-) Aleksander Szwed
(-) Kazimierz Wiatr
(-) Jan Żaryn

U S T A W A

z dnia

o ustanowieniu Krzyża Zachodniego

Wypełniając moralny obowiązek wobec osób i organizacji, które w latach 1939–1989 niosły różnorodną pomoc Polakom – narodowości polskiej – gdy byliśmy poddani licznym formom represji i prześladowań, gdy stawialiśmy opór dwóm totalitaryzmom (niemieckiemu nazizmowi, sowieckiej okupacji oraz komunistycznej dominacji ziem polskich), uchwała się, co następuje:

Art. 1. 1. Ustanawia się odznaczenie Krzyż Zachodni, zwane dalej „Krzyżem”, jako dowód wdzięczności wobec wolnego świata i ludzi, którzy potrafili dawać świadectwo solidarności wobec Polski i Polaków.

Art. 2. 1. Krzyż jest nadawany osobom narodowości innej niż polska oraz organizacjom, które udzielały pomocy Polakom lub obywatelom polskim w latach 1939–1989.

2. Krzyż jest nadawany w szczególności za pomoc na rzecz polskich aspiracji niepodległościowych oraz pomoc represjonowanym, prześladowanym, deportowanym, więzionym lub zmuszonym do emigracji przez okupanta niemieckiego oraz władze komunistyczne w powojennej Polsce, w tym za pomoc w obliczu zagrożenia życia, udzielenie schronienia i pomoc charytatywną.

3. Krzyż jest nadawany za, nieobjęte ustawą z dnia ... o ustanowieniu Krzyża Wschodniego (Dz. U....), zasługi położone poza terytorium Kresów Wschodnich pierwszej i drugiej Rzeczypospolitej Polskiej oraz terytorium Związku Sowieckiego.

Art. 3. 1. Krzyż nadaje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych przedstawia wnioski z własnej inicjatywy lub z inicjatywy związków i stowarzyszeń kombatanckich, organizacji społecznych, Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz osób prywatnych, po uzyskaniu pozytywnej opinii Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

Art. 4. Osoba odznaczona otrzymuje odznakę nadanego jej Krzyża i legitymację potwierdzającą nadanie Krzyża.

Art. 5. 1. Odznaką Krzyża jest wykonany w metalu krzyż równoramienny o wymiarach 40 x 40 mm, ośmiorożny o poszerzonych końcach ramion z obustronnie zaznaczoną krawędzią, srebrzony, oksydowany, na stronie licowej z pokrytym emalią karmazynową uskokiem między ramionami, z uszkiem i kółkiem do zawieszenia. Pośrodku ramion jest okrągła tarcza pokryta emalią karmazynową w srebrzystym obramowaniu, do którego przylegają od góry i od dołu wydzielone, wcięte pola, z wypukłymi, polerowanymi datami „1939” u góry i „1989” u dołu. Na tarczę nałożony jest wizerunek Orła Białego srebrzony w koronie zamkniętej z krzyżem, według wzoru wprowadzonego dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie z 11 listopada 1956 r. Na ramionach widnieją majuskułowy, wypukły, polerowany napis: na ramieniu górnym „PRO”, na poprzecznych „AUXILIO” oraz „POLONIS”, a na ramieniu dolnym „DATO”. Strona odwrotna krzyża tylko jest srebrzona i oksydowana, mająca i ma w zaznaczonym pośrodku kręgu pole do naniesienia imienia i nazwiska lub nazwy odznaczonego, a na dolnym ramieniu numer kolejny odznaczenia.

2. Krzyż zawieszony jest na wstążce z rypsu jedwabnego koloru białego o szerokości 40 mm mającej pośrodku dwa karmazynowe prążki o szerokości 3 mm każdy, w odległości 3 mm od siebie.

3. Wzór graficzny odznaki Krzyża określa załącznik do ustawy.

Art. 6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) szczegółowy tryb postępowania w sprawach o nadanie Krzyża z uwzględnieniem terminów przedkładania wniosków oraz wręczania odznak nadanego już Krzyża oraz tryb postępowania w przypadku zgubienia lub zniszczenia odznaki Krzyża lub legitymacji potwierdzającej nadanie Krzyża,
 - 2) wzory wniosku o nadanie Krzyża, legitymacji potwierdzającej nadanie Krzyża oraz jej wtórnika,
 - 3) sposób i okoliczności noszenia Krzyża
- biorąc pod uwagę konieczność ustalenia faktycznych okoliczności przemawiających za nadaniem Krzyża oraz sprawność tego postępowania, a także konieczność zachowania kolejności wynikającej ze starszeństwa przyznanych orderów i odznaczeń oraz uwzględniając święta i rocznice państwowe.

Art. 7. W sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 475 i 1266), z wyjątkiem art. 8 i art. 36 ust. 3.

Art. 8. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

awers 1:1

rewers 1:1

UZASADNIENIE

Krzyż Zachodni – ma być odznaczeniem nadawanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej obcokrajowcom (osobom, organizacjom i instytucjom), którzy w latach 1939–1989 (za wyjątkiem obszaru byłego ZSRS, w tym republik sowieckich istniejących na terytorium Kresów Wschodnich – zob. ustawa z dnia ... o ustanowieniu Krzyża Wschodniego) udzielali schronienia lub innego rodzaju pomocy, zarówno militarnej, jak i cywilnej, w tym charytatywnej Polakom lub obywatelom polskim – w obliczu zagrożenia życia, represjonowanym, prześladowanym, deportowanym, więzionym lub zmuszonym do emigracji, przez okupanta niemieckiego oraz władze komunistyczne w Polsce powojennej.

Zakłada się, że Krzyż Zachodni może być nadawany zarówno osobom żyjącym, jak i pośmiertnie, np. Niemcom (jak Wilm Hosenfeld), lotnikom RAF (np. dziś żyjącym jeszcze w RPA, czy w innych zakątkach świata zachodniego), rodzinom nowozelandzkim przyjmującym „dzieci tułacze” z ZSRS, politykom i działaczom politycznym wspierającym rząd RP na uchodźstwie i podziemie niepodległościowe oraz opozycję antysystemową w Polsce Ludowej (np. prezydentów USA od Harry’ego Trumana do Ronalda Reagana), także organizacjom („Caritas” i innym podmiotom, np. watykańskim) i osobom jak Sue Ryder, katolikom i protestantom niemieckim, szwedzkim, czy norweskim, także centralom związków zawodowych, itd. pomagającym – m.in. charytatywnie – na rzecz wolności i niepodległości Polski, ruchowi „Solidarność” w latach 1980–1989.

W obowiązującym stanie prawnym nie ma możliwości przyznania odznaczenia przedstawicielom szeroko rozumianego świata zachodniego za zasługi położone na rzecz Polski i Polaków. Ustawa o ustanowieniu Krzyża Zachodniego ma umożliwić takie nadania.

Projekt oparty jest na rozwiązaniach prawnych przyjętych w ustawie z dnia ... o ustanowieniu Krzyża Wschodniego, która to ustawa zakłada możliwość nadać „bliźniaczego” odznaczenia jakim jest Krzyż Wschodni osobom narodowości innej niż Polska niosącym pomoc Polakom na dawnych Kresach Wschodnich pierwszej i drugiej Rzeczypospolitej Polskiej oraz na terenach byłego Związku Sowieckiego.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie mają znaleźć zastosowanie przepisy ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach. W szczególności Krzyż Zachodni będzie można nadać cudzoziemcowi za zasługi położone dla Rzeczypospolitej Polskiej lub jej obywateli, a także stosownie do zwyczajów międzynarodowych (art. 4 ust. 2 ustawy

o orderach i odznaczeniach). Z wnioskiem o odznaczenie Krzyżem osoby zmarłej będzie można wystąpić wyjątkowo, w uznaniu szczególnych i godnych upamiętnienia zasług dla Rzeczypospolitej Polskiej (zgodnie z art. 7 i art. 32 ustawy o orderach i odznaczeniach).

Projektowana ustawa wywoła pozytywne skutki społeczne. Nie wywoła skutków gospodarczych. Skutki finansowe projektu ustawy będą nieznaczne. Będą to przede wszystkim, ponoszone przez Kancelarię Prezydenta, koszty produkcji odznaki. Jak szacowali projektodawcy ustawy o ustanowieniu Krzyża Wschodniego koszt przyznania jednego odznaczenia może wynieść ok. 100 złotych.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.